

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 78 0 П 029415 21 Рев
Бања Лука, 12.05.2022. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Н.М. из П., Р.Х., кога заступа пуномоћник С.К., адвокат из Б.Л., против тужених П.Ш., Р., општина П. и С.Ш. из Б., Р., ради исплате, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 78 0 П 029415 20 Гж од 24.12.2020. године, на сједници вијећа одржаној дана 12.05.2022. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Прњавору број 78 0 П 029415 18 П од 26.12.2019. године тужени П.Ш. (у даљем тексту: првотужени) је обавезан да тужитељу, на име накнаде за остварену корист употребом туђе ствари-непокретности уписаних у пл. бр. 733 к.о. К., у временском периоду од 01.07.2013. године до 17.10.2018. године, исплати износ од 12.831,42 КМ, са законском затезном каматом на износ од 12.724,83 КМ почев од 03.10.2018. године, као дана подношења тужбе, па до исплате, а на износ 106,59 КМ са законском затезном каматом почев од 17.10.2018. године па до исплате (став 1. изреке). Одбијен је тужбени захтјев тужитеља да се обавезе тужени С.Ш. (у даљем тексту: друготужени) да тужитељу, на име накнаде за остварену корист употребом туђе ствари-непокретности уписаних у пл. бр. 733 к.о. К., у временском периоду од 01.07.2013. године до 17.10.2018. године исплати износ од 32.000,00 КМ, са траженом законском затезном каматом, као неоснован (став 2. изреке). Одбијен је дио тужбеног захтјева у односу на првотуженог преко досуђеног износа а до траженог износа, као неоснован (став 3. изреке). Обавезана је свака странка да сноси своје трошкове поступка (став 4. изреке).

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 78 0 П 029415 20 Гж од 24.12.2020. године, жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда у жалбом побијаном одбијајућем дијелу (став 2. и 3. изреке првостепене пресуде), потврђена.

Жалба првотуженог је усвојена и првостепена пресуда, у жалбом побијаном досуђујућем дијелу (став 1. изреке првостепене пресуде), преиначена тако што је одбијен захтјев тужитеља да му првотужени, на име користи употребом туђе ствари, исплати износ од 12.831,42 КМ, са законском затезном каматом на износ од 12.724,83 КМ почев од 03.10.2018. године, а на износ од 106,59 КМ почев од 17.10.2018. године. Првостепена

пресуда је приначена и у дијелу одлуке о трошковима поступка (став 4. изреке првостепене пресуде), тако што је тужитељ обавезан да првотуженом исплати трошкове парничног поступка у износу од 930,00 КМ, умјесто раније одлуке суда да свака странка сноси своје трошкове поступка. Захтјев тужитеља за накнаду трошкова на име састава жалбе и таксе на жалбу у износу од 2.316,25 КМ је одбијен.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужитељ, због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи или да се иста укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

У одговору на ревизију првотужени предлаже да се изјављена ревизија одбије као неоснована, док друготужени није дао одговор на ревизију.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да се тужени солидарно обавезу да му, на име накнаде за остварену корист употребом туђе ствари – непокретности уписаних у пл. број 733 к.о. К. у временском периоду од 01.07.2013. до 30.09.2018. године, исплате износ од 32.000,00 КМ, а за земљиште износ од 106,59 КМ, са законском затезном каматом.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, по проведеном доказном поступку, првостепени суд је утврдио: да је пресудом Основног суда у Прњавору број 78 0 П 004990 09 П од 28.06.2013. године, која је потврђена пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 78 0 П 004990 13 Гж од 26.03.2014. године, по тужби тужитеља против тужених, утврђено да је ништав уговор о размјени непокретности закључен 28.07.1994. године у П. између правног предника тужитеља А.К. из Р. и првотуженог овјерен код Основног суда у Прњавору под број Ов-... од 28.07.1994. године којим је правни предник тужитеља дала првотуженом у размјену своје непокретности и то стамбено-породичну зграду изграђеним на непокретностима уписаним у пл. број 395 к.о. К., те парцеле к.ч. број 623/1, к.ч. број 623/2 и к.ч. број 623/3, све уписане у пл. број 395 к.о. К., а првотужени правном преднику тужитеља дао у замјену стамбено породичну зграду и земљиште у к.о. К.; да је истом пресудом утврђено да је ништав уговор о поклону непокретности закључен дана 08.04.1997. године у П. између првотуженог и друготуженог, што су исти обавезани признати и трпјети да се изврши промјена уписа у земљишно књижним и катастарским евиденцијама непокретности, као и да предају тужитељу у посјед и слободно располагање, слободне од ствари и лица, непокретности које су биле предмет размјене, односно уписане у пл. број 733 к.о. К.; да је истом пресудом тужитељ обавезан да првотуженом (као противтужитељу у тој парници) на име улагања у увећање вриједности имовине у Р. исплати износ од 39.043,90 КМ, са законском затезном каматом почев од 28.06.2013. године па до исплате; да се на темељу предметне пресуде тужитељ уписао као власник и посједник предметних непокретности; да је тужитељ против тужених водио поступак принудног исељења (рјешење о извршењу је донесено дана 20.03.2015. године под бројем 78 0 П 021571 15 И), те је у поступку принудног исељења првотужени исељен 17.10.2018. године; да је првотужени код Основног суда у Прњавору поднио приједлог за извршење против тужитеља ради наплате новчаног износа од 39.043,90 КМ који поступак је вођен под пословним бројем 78 0 И 026311 17 И; да је предметни поступак обустављен из разлога што првотужени није предујмио трошкове за утврђивање вриједности непокретности извршеника; да се прије подношење приједлога

за принудно извршење предметне пресуде од стране тужитеља и првотуженог, првотужени обратио писмено тужитељу 17.03.2015. године, предлажући да се узајамно изврше обавезе по правоснажној пресуди; да је првотужени у спорном периоду био у посједу предметних непокретности а да у спорном времену предметне непокретности није користио друготужени; да је према подацима из налаза вјештака економске струке В.М. просјечна цијена закупнине на мјесечном нивоу на подручју Р. 200,00 КМ, што за спорни период износи 12.724,83 КМ, а да закуп пољопривредног земљишта у површини од 2.514 м² за спорни период износи 106,59 КМ.

На темељу тих чињеница, првостепени суд је закључио: да је у спорном временском периоду првотужени користио непокретности тужитеља у своју корист; да је вјештак економске струке сачинио налаз и мишљење у складу са правилима науке и струке; да се првотужени не може позивати на право задржања ствари до исплате дуга утврђеног правоснажном пресудом; да на износ главног дуга тужитељу припада законска затезна камата почев од подношења тужбе па до исплате, па са позивом на одредбу члана 219. и 277. и 324. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 и „Службени гласник Републике Српске“ број: 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04 – у даљем тексту: ЗОО), члана 129. став 5. Закона о стварним правима („Службени гласник Републике Српске“ број 124/08, 3/09, 58/09, 95/11 и 60/15: у даљем тексту ЗОСП), суди тако што дјелимично усваја тужбени захтјев и првотуженог обавезује на исплату износа од 12.724,83 КМ и 106,59 КМ, док преко досуђених износа тужбени захтјев у односу на првотуженог одбија. Код утврђене чињенице да друготужени у спорном периоду није био у посједу предметних некретнина, првостепени суд тужбени захтјев тужитеља у цјелости одбија у односу на друготуженог.

Одлучујући о жалбама странака, другостепени суд је прихватио чињенична утврђења, али не и правне закључке првостепеног суда. Наиме, према становишту другостепеног суда након окончања ранијег парничног поступка који је вођен између истих странака, односно по протеклу париционог рока за добровољну предају у посјед некретнине, тужитељ је морао доказати намјеру стицања добити (издавања у закуп), па како то тужитељ није доказао налази да се неосновано позива на одредбе члана 154, 155, 189. и 219. ЗОО. Другостепени суд налази да је правилно у цјелости одбијен тужбени захтјев у односу на друготуженог, али да је тужбени захтјев у цјелости неоснован и у односу на првотуженог, како из предњих разлога, то и због тога што је држање у посједу од стране првотуженог основано у смислу одредбе члана 31. став 2. и 3. Закона о извршном поступку (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 59/03 до 66/18, даље: ЗИП), с обзиром да је истом извршном исправом тужитељ обавезан да првотуженом на име извршених улагања исплати износ од 39.043,50 КМ, а из списка не произлази да је ту обавезу испунио. Другостепени суд образлаже да се у конкретном случају ради о узајамним обавезама темељем материјалног права, па из наведених разлога жалбу тужитеља одбија и првостепену пресуду потврђује у одбијајућем дијелу, док жалбу првотуженог усваја и првостепену пресуду у усвајајућем дијелу преиначава тако што захтјев тужитеља у цјелости одбија и у односу на првотуженог.

Побијаном пресудом је правилно захтјев тужитеља у цјелости одбијен.

Према чињеницама које су утврдили нижестепени судови, пресудом Основног суда у Прњавору број 78 0 П 004990 09 П од 28.06.2013. године (која је потврђена од стране другостепеног суда) тужени су обавезани да тужитељу предају у посјед и слободно располагање, слободне од ствари и лица, непокретности које су уписане у пл. број 733 к.о.

К. Том истом пресудом тужитељ је обавезан да на име улагања у наведене непокретности (породично стамбену зграду) исплати износ од 39.043,90 КМ. Ни тужитељ, а ни првотужени нису добровољно испунили своје обавезе у париционом року. Дана 17.03.2015. године првотужени се писмено обратио тужитељу предлажући да се узајамно изврше обавезе по правоснажној пресуди. На темељу те извршне исправе тужитељ је у извршном поступку исходио принудно иселење првотуженог, док у другом извршном поступку (извршни поступци су вођени одвојено) првотужени није исходио наплату досуђеног новчаног износа.

Према наведеном, истом правоснажном пресудом суда тужитељу и првотуженом су наложене обавезе, а тужитељ и првотужени своје обавезе нису испунили у париционом року.

Наведеном правоснажном пресудом није изричито одређено истовремено испуњење обавеза (члан 31. став 3. ЗИП). Међутим, наведене конкретне околности, те чињеница да је по наведеној пресуди тужитељ у обавези да првотуженом плати износ од 39.043,90 КМ, коју обавезу не само да није испунио (и поред позива првотуженог на истовремено испуњење), већ тужбеним захтјевом тражи да му првотужени по основу кориштења туђе ствари у спорном периоду исплати износ од 32.000,00 КМ, те принципи правичности, оправдавају закључак да се у конкретном случају ради о узајамним обавезама које су наметнуте наведеном извршном исправом, те су се имале истовремено извршити.

Сагласно томе, како није испунио своју обавезу из наведене извршне исправе (чиме је и тужитељ био несавјестан а не само првотужени како се у ревизионим наводима тврди), тужитељ не може успјети у овој парници, јер би у супротном, у конкретним околностима, из спорног међусобног односа првотуженом био наметнут претјеран терет.

Стога овај суд налази да је у овој парници тужбени захтјев тужитеља у односу на првотуженог правилно одбијен, без обзира на основане ревизионе наводе да другостепени суд неправилно тумачи одредбу члана 219. ЗОО, јер да и бесплатна употреба туђе ствари, која се процјењује са гледишта остварене уштеде због кориштења туђе ствари, може довести до плаћања по наведеној законској одредби. Тужбени захтјев је правилно одбијен и у односу на друготуженог код утврђења да исти у спорном периоду није био у посједу предметних некретнина, које одбијање се у ревизионим наводима изричито ни не спори.

Из датих разлога изјављену ревизију је ваљало одбити, примјеном одредбе члана 248. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13).

Предсједник вијећа
Сенад Тица

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић

